

فصلنامه علمی توسعه امنیت پایدار: شماره سوم، تابستان ۱۴۰۴، ص ۲۷-۹

رهنامه نیروهای مسلح در زمینه توسعه و امنیت پایدار «در منطقه شمال غرب و غرب کشور» از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان ۱۳۹۹

آقا محمدی داود^۱، شریفی شهاب^۲، اسلامی الماس^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۰۵

چکیده

این تحقیق با هدف مستندسازی رهنامه «فرماندهان نیروهای مسلح در توسعه و امنیت پایدار در مناطق شمال غرب و غرب طی سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تا پایان سال ۱۳۹۹ صورت گرفته است. سؤال اصلی تحقیق عبارتست از اینکه: رهنامه فرماندهان نیروهای مسلح در زمینه توسعه و امنیت پایدار در منطقه شمال غرب و غرب کشور از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۹ چه بوده است؟ گردآوری داده‌ها از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و اسناد بالادستی نظام با استفاده از ابزار فیش برداری و مطالعات میدانی از طریق مصاحبه با ۱۵ نفر از فرماندهان و مسئولین یگان‌های ارتش، سپاه و فراجا طی سال‌های دوره این تحقیق در مناطق مذکور تا مرحله اشباع داده‌ها انجام شده و به روش تحلیل محتوای کیفی تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری انجام شده است. یافته‌های تحقیق مبین چهارده مورد رهنامه و ۶ مورد آثار و پیامدهای راهبردی بکارگیری اصول و ارزش‌ها می باشد.

واژگان کلیدی: مستند سازی، رهنامه، فرماندهان ن. م، شمال غرب و غرب، توسعه و امنیت پایدار

۱. استاد دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش نویسنده مسئول

۲. استادیار دانشگاه عالی دفاع ملی

۳. دکترا و پژوهشگر پژوهشگاه دفاع مقدس

مقدمه

وقوع انقلاب اسلامی ایران در بهمن ۱۳۵۷ و ایادی مزدور استکبار جهانی شروع به ایجاد ناامنی در مناطق شمال غرب و غرب ایران اسلامی نموده و با شعارهای عوام فریبانه خودمختاری کردستان تلاش گسترده‌ایی را بمنظور اشغال مناطق حساس و ایراد خسارات و تلفات به مردم و سازمان‌های دولتی و نیروهای نظامی و انتظامی نمودند. جهت رفع این غائله، به فرمان رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) نیروهای مسلح ج.ا.ا وارد عمل شده و امنیت مجدد را به این منطقه باز گرداندند. توجه به منویات مقام معظم فرماندهی کل که در این خصوص می‌فرمایند:

تجربه‌های با ارزشی که در طول سال‌های متمادی در یکایک شماها (مسئولین و مدیران) به وجود آمده و جمع شده، دستاورد کمی نیست، این‌ها متعلق به این کشور و این ملت و این نظام است، از این تجربه‌ها باید استفاده شود. « (بیانات فرمانده معظم کل قوا ۱۳۸۴/۰۵/۱۰)

گروهک‌های معاند نظام با حمایت دشمنان خارجی نظام ج.ا.ا ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۱۳۵۷ به‌منظور آسیب رساندن به منافع و هدف‌های ملی و تجزیه کشور در قالب جنگ‌های نامنظم (که یکی از شاخه‌های سه‌گانه عملیات ویژه می‌باشد)، اقدام به عملیات تروریستی، خرابکاری و براندازی در مناطق مختلف کشور از جمله شمال غرب و غرب نمودند. به‌طور کلی این اقدامات به‌منظور بهره‌برداری از آسیب‌پذیری‌های نظامی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و روانی و نابسامانی‌های بعد انقلاب به اجرا درآمد

امروزه مسائل امنیت و توسعه پایدار اساس توسعه، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی هر کشوری را رقم می‌زنند. امنیت مرزها و شهرهای مرزی، پشتوانه‌ای محکمی برای امنیت با ابعاد متنوعش در داخل کشور است و هرگونه ناامنی در شهرهای مرزی قادر است در سیستم‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و نظامی داخل کشور اختلال ایجاد کند. در این مقاله بدنبال مستند سازی رهنامه تجربی فرماندهان نیروهای مسلح در مقابله با ضد انقلاب، توسعه و امنیت پایدار در مناطق شمال غرب و غرب طی سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تا پایان سال ۱۳۹۹ می‌باشیم. ماهیت توسعه پایدار و پایداری امنیت

همبستگی مستقیم و کاملی دارند و ضدانقلاب عامل مزاحمی است که قصد آن جلوگیری از توسعه به منظور اخلال در پایداری امنیت در مناطق امنیتی بوده و هست. مقام معظم فرماندهی کل قوا در دیدار با فرمانده معظم کل قوا با فرماندهان سپاه در مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۵ در این رابطه اعلام فرمودند:

نباید غافل شد، از اینکه این امنیت هنوز آن امنیت پایدار و اطمینان بخش آن چنان نیست. تحریکات پشت این مرز، تحریکات بسیار جدی است. شما می بینید یک گروه، دو گروه؛ گروه های قدیمی خسته می شوند، کهنه می شوند، می نشینند یک چیز جدیدی باز وسط می آید، این کیفیت تحول و تبدیل و این شکل فرآیندی را همیشه شما باید احتمالش را بدهید، لذا بایستی روی مسئله امنیت خیلی دقت کرد و همچنین در مراسم دانش آموختگی دانشجویان افسری دانشگاه امام حسین (ع) در مورخ ۱۳۹۵/۳/۳ می فرمایند: «تجربه های متراکم انقلاب را، این تجربه های انبوه این ۳۷ سال را تدوین کنید. این یک کار علمی است. یک پژوهش علمی- تاریخی است. امروز ما احتیاج داریم به اینکه یک نگاهی به گذشته داشته باشیم، راه هایی که آمدیم، کارهایی که کردیم، کارهایی که کردند، تجربه هایی که از سر گذراندیم، . . . ، این احتیاج به تدوین دارد، این احتیاج به کار علمی دارد».

رخدادهای مسلحانه مناطق شمال غرب و غرب کشور پس از پیروزی انقلاب اسلامی و ظهور و نسج هم زمان احزاب و گروهک های معاند با نظام مقدس ج.ا. ایران تا پایان جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و پس از آن و تا کنون، تهدیدی جدی علیه توسعه و امنیت پایدار، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور است که حضور مؤثر نیروهای مسلح ج.ا. ایران در مناطق مزبور و تلاش های قابل توجه آنها در مقابله با ضدانقلاب، و توسعه در جهت حفظ و تقویت امنیت پایدار، تجارب ارزشمندی را در خود جای داده است که به منظور استفاده آیندگان نیاز است در قالب رهنامه، احصا گردند.

در این خصوص، احصای رهنامه ها، فرماندهان سطح راهبری در مناطق امنیتی کشور طی سالیان متمادی و پیامدهای مثبت و منفی حاصل از آنها و توسعه و امنیت این مناطق

می‌توانند چراغ راهی برای فرماندهان و مدیران سطوح راهبردی لشگری و کشوری جهت دستیابی به امنیت پایدار این مناطق در حال و آینده باشند. همچنین تصمیم‌سازان، تصمیم‌گیرندگان و سیاست‌گذاران امور امنیت کشور، برای مقابله با تهدیدات گوناگون در مناطق امنیتی کشور به طرح‌هایی نیاز دارند که از آینده‌های ممکن، محتمل و مرجح (مطلوب)، تصویری را ارائه نمایند.

اهمیت این تحقیق در این است که واکاوی (کالبدشکافی) فعالیت‌های صورت گرفته مسئولین نیروهای مسلح در مناطق شمال غرب و غرب کشور از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۹، رهنامه احصاء می‌شود و از کنش‌ها و برکنش‌های این تجارب، به رهیافت‌های راهبردی به هنگامی برای فرماندهان آینده نائل خواهیم آمد و دانش تصریحی مبتنی بر دانش ضمنی فرماندهان مذکور جهت افزایش کارایی و اثربخشی در مناطق امنیتی، در اختیار قرار می‌گیرد و متولیان امور امنیت کشور در توسعه و امنیت پایدار در حوزه‌های تخصصی مربوطه به نتایج ارزشمندی دست‌یافته‌اند که حاصل سال‌ها ممارست و تلاش در این حوزه می‌باشد؛ بنابراین ثبت و مستندسازی این آموزه‌ها امری مهم و ضروری در راستای تولید دانش بومی و انتقال آن به نسل جدید فرماندهان و مدیران منطقه مورد مطالعه خواهد بود.

و از سوی دیگر مواردی از قبیل راهبردی و نظریه‌های جدید مبتنی بر تجارب نظامی و امنیتی حاصل نمی‌شود. عدم ثبت و استفاده تجارب تاریخی نظامی و امنیتی تا باعث افزایش هزینه‌ها و کاهش موفقیت‌های ناشی از آزمون و خطا می‌شود و تجارب فرماندهان گذشته منطقه شمال غرب و غرب برای مقابله با ناامنی در زمان حال و آینده به‌صورت مدون و قابل استفاده در اختیار نخواهد بود از ضرورت این تحقیق است

درس آموخته‌های راهبردی فرماندهان نیروهای مسلح در مقابله با ضداقلاب و توسعه پایدار به منظور تأمین امنیت پایدار در مناطق شمال غرب و غرب کشور، یکی از منابع قابل اتکا محسوب می‌شوند که هنوز در قالب رهنامه، دسته‌بندی و اولویت‌دهی نشده‌اند تا برای آیندگان قابل بهره‌برداری باشند. در حقیقت دانش ضمنی آنان به دانش تصریحی تبدیل نشده است؛

بنابراین، مسئله این تحقیق، فقدان رهنما، فرماندهان نیروهای مسلح در توسعه و امنیت پایدار در منطقه شمال غرب و غرب کشور است.

مبانی نظری

پیشینه‌هایی که در این تحقیق مورد بهره‌برداری قرار گرفته است عبارت است از:

جدول ۱: پیشینه‌ها

عنوان	فرهنگ و امنیت از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
یافته	رابطه بین فرهنگ و امنیت از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به دست بیاورد.
محقق	مرضیه کافی ۱۳۸۷
عنوان	مرجع امنیت جمهوری اسلامی ایران (بر اساس دیدگاه امام خمینی ره و مقام معظم رهبری مدظله‌العالی)
یافته	مرجع امنیت ج.ا.ا در ابعاد سیاسی، فرهنگی و اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت به این نتیجه رسیده است که از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، اسلام، مرجع امنیت فرهنگ، حکومت اسلامی و در مرتبه‌ای بالاتر ولایت فقیه مرجع امنیت سیاسی و مردم، مرجع امنیت اجتماعی هستند.
محقق	محبوبه بهتاش ۱۳۸۹
عنوان	امنیت اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
یافته	چستی نظریه امنیت اجتماعی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در جمهوری اسلامی ایران به عنوان سؤال اصلی در این پژوهش مطرح شده که جهت دستیابی به پاسخ مناسب برای آن نقاط تأکید و جهت‌گیری‌های موجود در فرمایشات ایشان با استفاده از روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفته است.
محقق	محمدحسین لاهوتی ۱۳۹۴
عنوان	ده عامل از عوامل امنیت پایدار از نظر قرآن
یافته	ده عامل از آنها که در این مقاله مورد بررسی قرار گرفته عبارت است از: ایمان، تقوی، اجرای عدالت و ظلم‌ستیزی، صبر، تولید سلاح‌های دفاعی و مانور قدرت، وحدت اسلامی و اطاعت از رهبری
محقق	محمدحسن زمانی ۱۳۹۰
عنوان	راهبردهای امنیت پایدار بین‌المللی، منطقه‌ای و داخلی امنیت ملی نظام ج.ا.ایران
یافته	تعیین شاخص‌ها و سطوح امنیت پایدار مبتنی بر مختصات مفهومی و اقتضائی آن در نظام ج.ا.ایران جزئی مقدمات طراحی راهبرد برای امنیت پایدار است. سیاست‌های کل برنامه پنجم توسعه، ابعاد و مولفه‌ها و حوزه‌های اقدام امنیت پایدار را تا حدودی مشخص ساخته است. دو راهبرد با سناریوهای احتمالی آن پیشنهاد شده است. راهبرد موازنه تهدید که اساس آن بر دو وجه است اول توانایی در تولید تهدید مشابه از طریق ظرفیت سازی داخلی و دوم بسیج امکانات و تشکیل اتحادیه برای مقابله با تهدید در محیط خارجی ظرفیت سازی در این راهبرد به ابعاد سخت‌افزاری قدرت و

توان تهدید زائی اشاره دارد و منظور از بسیج امکانات و تشکیل اتحادیه نیز اتحادهای نظامی و امنیتی یا اتحادهای سخت است. راهبرد دوم، راهبرد موازنه داخلی و خارجی قدرت. در این راهبرد اتکای بیشتر بر ابعاد نرم افزاری یا مقاومتی قدرت است که طبیعتاً به منابع قدرت نرم ارجاع بیشتری دارد. افزایش و ارتقای منابع قدرت نرم در ساخت و محیط بین المللی می تواند در این مسیر راهگشا باشد. در شرایط کنونی با افزایش فشارهای اقتصادی و غیر اقتصادی اتخاذ این راهبرد برای پایدارسازی امنیت می تواند مورد بررسی قرار گیرد آثار و دامنه نفوذ این راهبردها علاوه بر محیط داخلی به سایر محیط های خارجی نیز تسری می یابد.	
نورالله قیصری ۱۳۹۱	محقق
شیوه های مردمی کردن امنیت پایدار در نهج البلاغه برای دستیابی به امنیت پایدار باید گام های موثری به سوی عدالت و رفاه عمومی برداشت، فرهنگ متعالی اسلام به صورت همه جانبه برای داشتن امنیت پایدار اشاعه و گسترش یابد، آموزش صحیح ایمنی بخشی به صورت همگانی جز آموزش های کلان جامعه باشد، اتفاق به عنوان ارزشی انسانی برای پر کردن شکاف طبقاتی نهادینه شود، امر به معروف و نهی از منکر توسط احاد مردم جامعه برای ریشه کنی ناامنی ها نهادینه شود، ضابطه دار کردن تسهیلات اجتماعی و خدمات رفاهی مردم جامعه موجب ایجاد امنیت پایدار می شود، مشارکت مردمی که نشان دهنده جامعه پویا است کمک شایانی به ایجاد و حفظ امنیت پایدار می کند، التزام عملی به دستورهای قرآن و سنت محمدی صلی الله علیه و آله و سلم به صورت فزاینده امنیت را برای مردمان به ارمغان می آورد، حمایت مردم از برپادارانندگان فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر این فرضیه الهی را به مرحله عمل می رساند و التزام عملی به تقوا در تمام ابعاد جامعه بارزترین وجه رسیدن به امنیت پایدار است	عنوان یافته
مریم قاسمی و موسی محمدی هیر ۱۳۹۱	محقق
رویکرد نرم افزاری شهید ناصر کاظمی و امنیت مردم نهاد در اندیشه امام، امنیت، درونی و برخاسته از تعاملات انسان شناسانه ایشان است و بر این اساس مرجع امنیت با الگوی تأمین امنیت در نظریه ایشان از درون و از پایین به بالا است که ترجمان عینی آن را می توان در الگوی امنیت مردم نهاد خلاصه نمود. بر این اساس امنیت مردم نهاد رویکرد اصلی مدیریت بحران در کردستان بود که شهید ناصر کاظمی با اعتقاد عمیق و عمل به آن در یک روند تکوینی و رو به رشد توانست از این عامل مهم در جهت ارتقا و تثبیت امنیت در منطقه کردستان بهره مند شود که ثمره ارزشمند این رویکرد کسب اعتماد و جلب رضایت مردم و سرانجام دستیابی به احساس امنیت بود ناصر کاظمی با اعتقاد به این نکته که برقراری امنیت و تحقق اهداف انقلاب اسلامی در گروه مشارکت فعال مردم منطقه است زمینه مشارکت مردم را در مبارزه با شورش مسلحانه ضد انقلاب فراهم ساخت. ناصر کاظمی در این رویکرد امنیت انسانی را در کرامت اکتسابی و ذاتی مردم کردستان جستجو می کرد که شاخص اصلی آن اعتماد و اتکا به مردم مسلمان و وطن دوست کردستان بود. مهم ترین مولفه ها و عناصر این رویکرد در اندیشه و عمل شهید ناصر کاظمی مرجع بودن مردم در امنیت، بومی سازی امنیت مردم نهاد وحدت فرماندهی و روشننگری مردم بود.	عنوان یافته
نبی الله روحی	محقق

عنوان	چالش‌ها و موانع تأمین امنیت پایدار در استان آذربایجان غربی
یافته	نتایج تحقیق وجود چالش‌ها و ارتباط بین آن‌ها و تأمین امنیت پایدار بین مناطق را به صورت قوی تأیید می‌کند و برای رفع و کاستن اثرات چالش‌ها و موانع بر تأمین امنیت پایدار نیازمند مدیریت مطلوب در مناطق مرزی هستیم.
محقق	محمدحسن ایبضی - نادر جهانی - اصغر اشرف پور ۱۳۹۷
عنوان	تجربه نگاری با هدف استخراج درس آموخته‌ها، مطالعه موردی: تدوین آموخته‌های چند طرح تحول اداری
یافته	در این مقاله پس از تشریح مراحل طی شده برای استخراج آموخته‌ها، نتایج تحقیق در قالب دسته‌بندی مهم‌ترین چالش‌های شناسایی شده در این پروژه‌ها در ۵ حوزه برنامه‌ریزی، سازماندهی، هماهنگی، فرماندهی و نظارت ارائه شده و نهایتاً آموخته حاصل از نحوه مواجهه با هر چالش در قالب یک گزاره کاربردی بیان می‌شود.
محقق	امیر ذاکری، احسان ملایجردی، محسن فتح اله بیاتی: سازمان مدیریت صنعتی ۱۳۹۲
عنوان	آمایش مناطق مرزی با تأکید بر امنیت پایدار در جهت تحقق توسعه پایدار شهری از دیدگاه کارشناسان (مورد مطالعه: شهر گشت)
نتایج	سطح معنی‌داری برای فرضیات در پرسشنامه از ۰.۰۵ کوچک‌تر و میانگین هم از ۳ بزرگ‌تر است لذا امنیت پایدار مناطق مرزی می‌تواند موجب تحقق توسعه پایدار شهر مرزی گشت شود.
محقق	خدابخش حسین بر - محمود رضا انوری ۱۴۰۰
عنوان	درس آموخته‌های عملکرد فرماندهی و کنترل پدافند هوایی در جنگ ایران و عراق
یافته	در این تحقیق مشخص شد که: الف-تبعیت کارکنان شبکه فرماندهی و کنترل پدافند هوایی از وحدت فرماندهی و انسجام درون‌سازمانی در ارتقای توان رزم و افزایش اثربخشی این شبکه نقش مؤثر داشته است. ب- تزریق روحیه خودباوری در اجزای شبکه فرماندهی و کنترل پدافند هوایی منجر به ارتقای توان رزم این سازمان نظامی شده است. پ-تغییر شیوه نبرد در مقاطعی از سال‌های دفاع مقدس منجر به ارتقای توان رزم پدافند هوایی شده است. ت- در شرایط تحریم و ناکارآمدی دفاع هوایی هوا پایه، پدافند هوایی زمین پایه در صورت چالاکی و چابکی در بهره‌گیری از جنگ‌افزارها و تغییر شیوه نبرد می‌تواند جایگزین مناسبی برای دفاع هوایی هوا پایه باشد. ث- بهره‌گیری از سامانه‌های راداری کشوری نظیر سازمان هواپیمایی کشوری و سایر نیروهای نظامی منجر به تکمیل چرخه اطلاعات دریافتی در پروسه کشف و انجام وظایف شبکه فرماندهی و کنترل پدافند هوایی خواهد شد. ج- هماهنگی هر چه بیشتر سامانه‌های راداری و زمین به هوا و همچنین فاشا منجر به تقویت توان رزم خواهد شد. درواقع تقویت سامانه فرماندهی و کنترل پدافند هوایی و یکپارچگی آن شبکه در افزایش توان رزم پدافند هوایی تأثیر مستقیم داشته و نتایج مستقیمی در بر خواهد داشت.
محقق	رضا جهان فر، مسعود مقدس، مهدی بصیری، علیرضا خلعتبری، پیمان خرازیان، فهیمه کرمی ۱۳۹۹

عنوان	رهیافت آمایش مناطق مرزی در استان کرمانشاه از نگاه توسعه و امنیت پایدار
یافته	نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن است که با توجه به اینکه میان آمایش مناطق مرزی و ایجاد توسعه و امنیت پایدار رابطه و پیوند ناگسسته‌ای حاکم است و این اصل با نظر به شرایط موجود اقتصادی، اجتماعی و سیاسی - امنیتی استان کرمانشاه نشان می‌دهد که این رابطه ضعیف و در اولویت برنامه‌ریزی‌های راهبردی متولیان امر نمی‌باشد
محقق	حمیدرضا حشمتی جدید، سمیرا مرادی، مهدی حشمتی جدید ۱۴۰۰
عنوان	امنیت پایدار از منظر انقلاب اسلامی (اصول و مبانی حکمرانی امنیتی بر مبنای مکتب امنیتی تهران)
یافته	با توجه به مستندات قرنی، روایات معتبر و محدثین مورد وثوق و دیدگاه‌های امامین انقلاب اسلامی در مبانی نظری ارائه شد، در مکتب امنیتی تهران ایمان را مرجع و جوهر امنیت می‌داند، فرد و جامعه‌ای را در شرایط مناسب از لحاظ احساس امنیت می‌داند. که مبتنی بر فطرت حق‌جویش سامان گرفته باشد. در این مسیر الهی همان‌گونه که در این مقاله ارائه شده، برای نیل به حیات طیبه، نظام سیاسی مبتنی بر ولایت که منبعث از است، مطرح می‌شود. درواقع بر مبنای آنچه که ارائه شد، ارکان نظام اسلامی توحید و ولایت است و در نظام دهی ساختار این نظام، توحید به‌عنوان جهان‌بینی و پایه و شالوده آن موضوعیت دارد و در این نظام (متفاوت از نظام‌های منبعث از جهان‌بینی اومانیستی که نگاهی غیر الهی و مادی به انسان و جهان دارد)، به‌جای سامانه‌های هویت یافته از نگاه لیبرالیستی، مارکسیستی، آنارشیتی و فاشیستی، باید نسبت به تأسیس شاکله مبتنی بر ولایت الهی اهتمام شود. بر این اساس، تبیین و تعمیم جایگاه ولایت در نظام سیاسی، اجتماعی، امنیتی انقلاب اسلامی در بین امت، چون مشعلی رهنما، به‌عنوان راهبر و عامل تاب‌آوری اجتماع، نقشی شگرف و کارساز در جهت هدایت به‌سوی ایمان الهی دارد؛ ایمانی که نیل به آن در جامعه مترادف با ایجاد امنیت پایدار تعالی‌بخش در زندگانی دنیوی و اخروی است. این محقق در پایان، مبانی و اصول امنیت مزبور را احصاء نموده است
محقق	مصطفی ایزدی ۱۴۰۰
عنوان	نظریه مقاومت الگویی اسلامی بومی برای تحقق امنیت ملی پایدار
نتایج	نتایج بررسی‌های انجام‌شده بیانگر آن است که با داشتن الگوی اسلامی و بومی می‌توان ادعا داشت که امنیت ملی پایدار محقق شده است که با کاهش تهدیدات و افزایش توان بازدارندگی مواجه شده باشیم
محقق	سعید نادری ۱۳۹۸
عنوان	امنیت پایدار با مشارکت مردم و ناجا
یافته	هر چه سطح دانش و آگاهی شهروندان از موارد شمول طرح امنیت بیشتر باشد احتمال همکاری و مشارکت آنان با نیروی انتظامی نیز بیشتر می‌شود. چراکه دانش و آگاهی حس مسئولیت شهروندی و شایستگی را افزایش می‌دهد و نیز باعث بروز ویژگی‌های شخصیتی مثل اعتمادبه‌نفس و نظم و شکل فکری می‌گردد. از طرفی بالا بودن سطح سواد و آگاهی باعث می‌شود تا فرد بین شقوق مختلفی که در برخورد با یک پدیده می‌تواند از خود نشان دهد تفاوت قائل می‌شود و می‌تواند تفاوت میان مشارکت کردن و بی‌اهمیت بودن نسبت به این‌گونه فعالیت‌های اجتماعی را بهتر درک کند.
محقق	فاضل فیضی - غلامرضا نقوی ۱۳۹۶

عنوان	امنیت پایدار از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
نتایج	از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، امنیت پایدار، همه‌جانبه است، متولیان آن علاوه بر سازمان‌های نظامی و قضایی، سایر سازمان‌ها و حتی مردم هستند و تمام آحاد جامعه را در برمی‌گیرد
محقق	فربیا شایگان ۱۳۹۱
عنوان	بررسی اهداف و اصول امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران از منظر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری
نتایج	نویسندگان تلاش نمودند ضمن بررسی مفهوم امنیت و امنیت ملی و دیدگاه اسلام در این خصوص، جایگاه این موضوع در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به برخی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها، اصول، اهداف امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران با تحقیق در دیدگاه‌ها و رهنمودهای این بزرگواران بپردازند.
محقق	جاوید منتظران و حسین تاج‌آبادی ۱۳۹۵

از جنبه‌های تاریخی بودن و بررسی فعالیت‌های گذشته و همچنین تحلیل محتوای کیفی داده‌ها این تحقیق با سایر تحقیق‌های صورت گرفته در حوزه دفاع و امنیت دارای اشتراک و در اکثر تحقیقات صورت گرفته رویکرد راهبردی بویژه در حوزه رهنانه مورد توجه قرار گرفته است. در ضمن مطالعات پیشین به درس آموخته‌های راهبردی فرماندهی در رابطه با توسعه و امنیت پایدار در منطقه شمال غرب و غرب نپرداخته‌اند. احصاء درس آموخته‌ها در حوزه رهنانه از نوآوری این تحقیق است.

رهنانه: رهنانه به‌طور عام به معنای نظریه، عقیده، اصول و قواعد، آموزه و آیین است. رهنانه شامل مجموعه‌ای از عقاید، نظریه‌ها، اصول و قواعد اساسی و بنیادی است که مورد باور، اعتقاد و حمایت پیروان یک مکتب بوده و معمولاً توسط نظریه‌پردازان مهم، در شاخه‌های مختلف علوم ابراز می‌شود و راهنما و هادی طراحان و سیاست‌گذاران و دولتمردان در طرح‌ریزی و مجریان در اجرای عملیات قرار می‌گیرد. رهنانه فاقد قدرت قانونی است و به کار بردن آن مستلزم قوه تشخیص و درک مقتضیات و تصمیم‌گیری صحیح و منطقی می‌باشد. (دانشگاه عالی دفاع ملی، ۱۳۹۲)

توسعه پایدار: «توسعه پایدار» فرآیند پایدار تغییرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و محیطی برای افزایش و ترقی رفاه و خوشبختی طولانی‌مدت کل اجتماع است. به عبارتی دیگر، یک فرآیند چندبعدی است که به‌گونه‌ای پایدار، در صدد وحدت اهداف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و محیطی است. «توسعه پایدار» می‌تواند به‌مثابه فرآیند

تغییرات چندبعدی مؤثر بر جامعه تعریف شود؛ رشد اقتصادی، بهبود شرایط محیطی و حفظ ارزش‌های محیطی به‌گونه‌ای مساوی از مشخصه‌های مهم آن است. (احمدرش، ۱۳۹۷: ۱۸۶) توسعه پایدار باهدف برطرف کردن احتیاجات انسانی و بهبود کیفیت زندگی، به‌عنوان قالب مناسب برای نگرش به نحوه بهره‌برداری از منابع و ایجاد رابطه متعادل و متوازن بین انسان و طبیعت محسوب می‌شود. (مختری هشی و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۴۱).

امنیت پایدار و عوامل مؤثر در آن: امنیت مفهومی ذهنی و نسبی است که بر پایه اصول متعدد در یک جامعه پدیدار شده و استمرار می‌یابد. در نگرش‌های سنتی به مقوله امنیت اغلب کاربرد نیروهای نظامی و تهدید محوری موردتوجه بوده درحالی‌که در مطالعات امنیتی - انتقادی و جامع‌نگر امروز، گروه‌های اجتماعی می‌توانند نه تنها از ناحیه ابزار نظامی بلکه از طریق عوامل محیطی یا اقتصادی مورد تهدید قرار گیرند و این عوامل می‌توانند به‌نوبه خود یکپارچگی یا استقلال سیاسی یک کشور را مورد تهدید قرار دهند. (راهنمایی و پورموسوی، ۱۳۸۵: ۱۸۰) مفهوم امنیت پایدار متضمن حاکمیت شرایطی است که در چارچوب آن دولت‌ها به حقوق شهروندان احترام بگذارند. از این منظر امنیت از مهم‌ترین مؤلفه‌ها برای رسیدن به درجات قابل‌اتکا به ثبات است. ازاین‌رو «پایداری امنیت»، نتیجه کاهش فقر، بیکاری و برابری شهروندان است. فقدان وجود مؤلفه‌های امنیت پایدار، سبب ناامنی و ناامنی منجر به توسعه‌نیافتگی و بی‌ثباتی در جامعه خواهد شد. (سرور و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۹-۳۰)

ازاین‌رو یکی از مهم‌ترین عواملی که امنیت یک کشور را مورد تهدید قرار می‌دهد وجود نابرابری‌های فضایی بین مناطق جغرافیایی آن کشور است. این نابرابری‌ها به‌ویژه بین مناطق مرکزی و پیرامونی می‌تواند شکاف‌های سیاسی را عمیق‌تر کند و نارضایتی ناحیه‌ای را موجب گردد. از طرف دیگر، توسعه و حرکت به‌سوی آن، به تقویت مبانی قدرت ملی و درنتیجه امنیت پایدار در کشور می‌انجامد و امنیت پایدار نیز یکی از بسترهای مناسب جهت توسعه پایدار را فراهم می‌آورد (سرور و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۹-۳۰)

به‌طورقطع برنامه‌ریزی برای مدیریت امنیت، بایستی از جامعیت لازم برخوردار باشد تا بتواند سه فرآیند تصمیم‌گیری، اجرا و نظارت در حوزه مدیریت امنیت پایدار با بهره‌مندی از نگرش سیستمی، نقش و جایگاه هر یک از سیستم‌های چهارگانه سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی را مشخص کرده تا به‌وسیله آن بتوان مؤلفه‌های امنیت و مدل‌های تحلیلی را بر پایه واقعیات و با توجه به‌نظام رفتاری فرهنگی جامعه پایه‌ریزی کرد. (قالیاف، ۱۳۸۲: ۹۹)

سرمایه اجتماعی و امنیت ملی پایدار: سرمایه اجتماعی در نزد اندیشمندان مختلف، به‌خصوص طی دهه اخیر، مورد بازتعریف و به تعبیری، بازاندیشی قرار گرفته است. این تعاریف جدید، درک گستردگی مفهومی و فراخ بودن عرصه تأثیرگذار این واژگان را سبب شده است. مفهوم کانونی «سرمایه اجتماعی» اعتماد است که در عرصه و موقعیت‌های مختلف، نقش تسهیل‌گر را ایفا می‌کند. «کنش‌مندی و درگیر نمودن افراد»، متغیر دیگری است که ماحصل حضور سرمایه اجتماعی است. این کنش‌مندی می‌تواند در جهت حمایت یا واکنشی تعارض‌آمیز و در مقابل نظام سیاسی قرار بگیرد که از آن به‌عنوان مصداق‌های مثبت و منفی سرمایه اجتماعی یاد می‌کنند. به عبارتی، در نگاه سیستمی، در صورت حصول سرمایه اجتماعی، شاهد طیف متنوعی از ورودی‌ها (تقاضاها و حمایت‌ها) خواهیم بود که حکایت از حضور شهروندی آگاه در جامعه دارد. این شهروند با حضور مستمر و پیگیر خود (کنش‌مندی)، درصدد واکاوی سنجش جایگاه هویتی نظام سیاسی (اعتماد) خواهد بود. این مقوله خود دال بر نقش مؤثر سرمایه اجتماعی در جامعه‌پذیر نمودن افراد و ارتباط آن با فرهنگ سیاسی دارد.

فرهنگ سیاسی، پنداشتی است ذهنی در مواجهه با ساختار و کارگزاران سیاسی که از هنجارها و ارزش‌های هژمون و غالب در درون نظام سیاسی تأثیر می‌پذیرد. هنجارها و ارزش‌ها، مؤلفه مورد وفاق اندیشمندان در بحث ارکان و اجزای سرمایه اجتماعی است؛ بنابراین، سرمایه اجتماعی در سطح کلان، بیانگر ویژگی‌های جامعه یا گروهی در اجتماع است که توانایی سازماندهی جمعی و داوطلبانه برای حل مشکلات متقابل یا مسائل عمومی را افزایش می‌دهد.

مفهوم مستندسازی: مستندسازی یعنی ثبت (مکتوب نمودن)، گردآوری، تنظیم و تدوین، دسته‌بندی و نگاهداری اطلاعات، مفاهیمی که خود از فعالیتی هدفمند، دقیق و منظم حکایت دارد. بررسی مفاهیم فوق نشان می‌دهد که همه آن‌ها بر حفظ و نگهداری اطلاعات تکیه می‌کنند. وجه اشتراک اقدامات مستندسازی مبتنی بر مکتوب نمودن بخشی از دانسته‌ها و آگاهی‌های انسان است. مستندسازی برقراری ارتباط اسنادی بین اقدام‌های مختلف انجام یک فعالیت یا مجموعه‌ای از فعالیت‌هاست که تحقق آن مستلزم:

- فعالیت یا فعالیت‌های موردنظر در جهت تأمین هدف یا هدف‌های خاصی سازمان‌دهی شده باشد.
- راه‌کارهای اجرایی و اقدام‌های ضروری راجع به هر فعالیت از قبل مشخص و تعریف شده باشد (در قالب تصمیمات برنامه‌ریزی شده).
- مرجع ذی‌صلاحی انجام آن را به تصویب رسانیده و سازمان مجری و نیروهای دست‌اندرکار آن شناسایی و معین شده باشند.
- نتایج فعالیت‌ها و آثار مترتب بر آن، اعم از مثبت یا منفی بنا بر پیش‌بینی معین و مشخص شده باشند. (جعفری مقدم، ۱۳۸۳: ۵)

روش‌شناسی تحقیق

نوع تحقیق: تحقیق پیش رو توسعه‌ای است؛ زیرا این تحقیق طی یک فرآیند نظام‌مند، به احصای اقدامات مسئولین لشگری در مقابله با ضدانقلاب، توسعه و امنیت پایدار می‌پردازد. این تحقیق از نظر روش چون مطالعه وقایع گذشته را توصیف می‌کند، تاریخی محسوب شده و به روش تحلیل محتوی، داده‌های حاصله از مصاحبه‌ها تحلیل می‌شود.

فن تحلیل محتوا بر اساس واحد جملات است که به شرح زیر می‌باشد:

استخراج مفاهیم از تجزیه عناصر تشکیل دهنده هر مصاحبه و تقطیع موضوعی آن به تفکیک سؤال‌ها، یافتن مؤلفه‌ها از کنار هم قراردادن مفاهیم مشابه و قابل دسته‌بندی، یافتن محورها از کنار هم قرار دادن مؤلفه‌های مشابه و قابل دسته‌بندی و ارائه نتیجه.

قلمروی سازمانی این تحقیق، مناطق مأموریتی نیروهای مسلح مستقر در منطقه شمال غرب و غرب ایران در توسعه و امنیت پایدار و قلمرو زمانی گردآوری داده‌های این تحقیق، از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۹ در منطقه عمومی شمال غرب و غرب کشور است و در نهایت قلمرو موضوعی تحقیق «درس آموخته‌های فرماندهان نیروهای مسلح در منطقه شمال غرب و غرب کشور از پیروزی انقلاب اسلامی تا سال ۱۳۹۹ در رابطه با توسعه و امنیت پایدار می‌باشد».

جامعه آماری این تحقیق فرماندهان و معاونین لشکرها و قرارگاه‌های منطقه‌ای شمال غرب و غرب ارتش و سپاه و فرماندهان استانی نیروی انتظامی هستند که از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۹ در مناطق مزبور مسئولیت داشته‌اند و در مقابله با فعالیت‌های توسعه و امنیت پایدار نقش‌آفرینی کرده‌اند و هم‌اکنون در دسترس محقق می‌باشند. برابر بررسی بعمل آمده ۱۵ نفر شناسایی شدند.

نمونه، روش نمونه‌گیری و حجم آن: در تحلیل محتوای اسناد و مدارک نیز مثل مطالعه رفتار انسان‌ها، مشاهده مستقیم تمامی موارد اغلب ممکن و مقدور نیست و محقق در بیشتر موارد مجبور است نمونه‌گیری کند. شیوه‌های نمونه‌گیری در تحلیل محتوای نیز همانند نمونه‌گیری در سایر روش‌های تحقیق متنوع است؛ و ممکن است در سطوح مختلف کلمات، عبارت‌ها، پاراگراف‌ها، کتاب‌ها و امثال آن و به تناسب از فنون نمونه‌گیری تصادفی و غیر تصادفی استفاده شود. البته قدم اول فراهم کردن چارچوب نمونه‌گیری یا فهرست واحدهایی است که نمونه باید از بین آن‌ها انتخاب شود. گام بعدی تعیین روش نمونه‌گیری و در نهایت انتخاب نمونه موردنظر با استفاده از روش تعیین شده می‌باشد (صدیق سروسستانی، ۱۳۷۵: ۱۱۶)؛ بنابراین روش نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس است و حجم نمونه بستگی به اشباع نظری داده‌ها دارد، به عبارتی تا اشباع نظری داده‌هاست، بنابراین از بین ۴۰ نفر جامعه آماری برابر نظر استاد محترم ناظر با توجه به سطح مشاغل، میزان در دسترس بودن و آمادگی همکاری با تیم تحقیق تعداد ۱۵ نفر بصورت هدفمند انتخاب شد و پس از شروع مصاحبه تا تعداد ۱۵ نفر اشباع داده‌ها حاصل شد.

روش‌های گردآوری اطلاعات: روش‌های گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای و میدانی و به شرح زیر می‌باشند:

صورت‌بندی پرسش تحقیق: در این تحقیق سؤالاتی متناسب با درس آموخته‌های راهبردی فرماندهان ن. م پیرامون ابعاد درس آموخته راهبردی فرماندهان ن. م در توسعه و امنیت پایدار شامل: دکترین، سیاست، اهداف و اقدامات راهبردی

انتخاب رویکرد تحلیل محتوی (جایگاه نظریه و یا مفاهیم خاص موردنظر در پژوهش): رویکرد انتخابی این تحقیق تمرکز روی مفاهیم خاص مرتبط با درس آموخته‌های راهبردی (دکترین، سیاست، اهداف و اقدامات راهبردی) است تا بتوانیم از آن طریق به اهداف تحقیق نائل شویم.

انتخاب جامعه آماری: ابتدا ۴۰ نفر واجد شرایط تعیین شد و سپس ۱۵ نفر که به لحاظ شغلی و تجربه بالاتر بوده و توانایی و میل به همکاری با تیم تحقیق را داشته و در دسترس هم بود به عنوان جامعه آماری انتخاب شد. سپس دعوتمنامه‌ای برای مصاحبه شونده‌ها تنظیم و از آنها دعوت شد و پس از توجیهات لازم جهت انجام مصاحبه توسط مجری تحقیق با حضور و راهنمایی‌های لازم نسبت به پاسخ به پرسش‌های ساختارمند مصاحبه اقدام کنند.

نمونه‌گیری: مصاحبه تا اشباع داده‌ها تا ۱۵ نفر انجام شد.

کدگذاری: هر سه مرحله کدگذاری شامل کدگذاری باز، بسته و محوری بر اساس پاسخ به سؤالات مصاحبه‌ها صورت گرفت. اجرای کدگذاری و جمع‌آوری داده‌ها: ثبت تجارب با محوریت ابعاد درس آموخته‌های راهبردی و استخراج آموخته‌های قابل استحصال از تجارب. اعتبار و پایایی: با استفاده از روش اعتبار سنجی داده‌های کیفی انجام شد.

تحلیل: شناسایی و دسته‌بندی محورهای مشترک درس آموخته‌ها بر اساس تحلیل داده‌های گردآوری شده انجام شد.

ابزارهای گردآوری اطلاعات: ابزارهای گردآوری داده‌ها، مصاحبه نیمه ساختاریافته و فیش‌برداری از اسناد و مدارک موجود است. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات: برای تجزیه و تحلیل یافته‌های این تحقیق از تکنیک تحلیل محتوای کیفی داده‌ها (کدگذاری باز/ کدگذاری بسته / کدگذاری محوری) بهره گرفته شد. چگونگی تهیه سؤالات مصاحبه و روایی و پایایی آن: یکی از مسائل جدی در تحلیل محتوی، قابلیت اعتماد تحلیل محتوای صورت پذیرفته می‌باشد. روش‌های مختلفی برای تعیین قابلیت اعتماد در تحلیل محتوی ارائه شده‌اند که منطق تمامی آن‌ها را همان مفهوم در کلیدی قابلیت اعتماد که تکرارپذیری می‌باشد، تشکیل می‌دهد. این تکرارپذیری که در بیشتر آثار روشی به آن اشاره شده است اغلب از طریق کدگذاری به وسیله داوران مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد (هولستی ۱۳۷۲: ۱۳۹۱: ۲۱۲). یکی از محدودیت‌های بسیاری از پژوهش‌ها دسترسی به داورانی است که آموزش دیده باشند بدین معنی که با ادبیات نظری و فضای مفهومی تدوین شده آشنایی لازم را داشته باشند. با توجه به امکانات و محدودیت‌های مالی، بسیاری از پژوهش‌ها این امکان را عملاً ندارند. از این رو باید سعی شود با استفاده از روش آزمون-آزمون مجدد توسط پژوهشگر در دو مقطع زمانی قابلیت اعتماد مقولات و ارزیابی صورت پذیرفته مورد بررسی قرار گیرد. بدین منظور تمامی منابع باید به صورت کامل مجدداً کدگذاری شده و کدگذاری جدید با کدگذاری مرحله اول مورد مقایسه قرار گیرد. غالباً در روش آزمون-آزمون مجدد در سنجش پایایی، با حصول همبستگی بالاتر از ۰.۸ بین دو مقطع در آزمون‌ها، می‌توان فرض کرد که مقولات تنظیم شده دارای پایایی هستند (دواس، ۱۳۸۷: ۶۲).

البته یکی از مسائلی که چنین روشی با آن مواجه می‌باشد، مسئله یادآوری است. ای بسا پژوهشگر در مقطع دوم از کدگذاری عملکرد خود در مرحله اولیه را به یاد داشته باشد و بار دوم نیز کدگذاری خود را بر مبنای همان قرار دهد. این مسئله‌ای اجتناب‌ناپذیر است ولی یکی از راه‌هایی که می‌توان برای کاستن از آثار منفی این امر در تعیین قابلیت اعتماد به کار برد، ایجاد فاصله زمانی مناسب بین دو مقطع کدگذاری می‌باشد. توصیه می‌شود در پژوهش‌ها با لحاظ این نکته و ایجاد یک فاصله سه ماهه در بین کدگذاری اولیه و ثانویه

سعی شود تا حدود زیادی این نقیصه مرتفع گردد و از آثار کدگذاری اولیه بر روی کدگذاری ثانویه کاسته گردد.

همان‌طور که اشاره گردید، فرمول‌های مختلفی برای محاسبه قابلیت اعتماد وجود دارند که با در نظر گرفتن ملاحظات مذکور می‌توان کاربست آن‌ها در مورد این پژوهش را به‌صورت خلاصه‌شده زیر آورد که درواقع مشابه فرمولی می‌باشد که دکتر ازکیا در کتاب روش‌های کاربردی تحقیق برای تعیین قابلیت اعتماد در تحلیل محتوی معرفی کرده‌اند: (ازکیا؛ دربان آستانه، ۱۳۸۹: ۱۳۹۳)

$$Re = \frac{2M}{(M_1 + M_2)}$$

که در آن:

Re = ضریب قابلیت اعتماد،

M_1 = تعداد مضامین شمرده‌شده در مقطع زمانی اول،

M_2 = تعداد مضامین شمرده‌شده در مقطع زمانی دوم و

M = تعداد مضامین شمرده مشترک در بین دو مقطع زمانی می‌باشند.

قابلیت اعتماد تحلیل محتوای مصاحبه شوندگان ابتدا به تفکیک هر سؤال انجام شد و

سپس برابر جدول زیر نتیجه زیر درج گردید:

جدول ۲: جدول قابلیت اعتماد تحلیل محتوای مصاحبه‌ها

قابلیت اعتماد (%) $Re = \frac{2M}{M_1 + M_2}$	مضامین مشترک در دور اول و دوم (M)	مضامین شمارش شده، دور دوم (M_2)	مضامین شمارش شده، دور اول (M_1)	فراوانی مصاحبه‌ها
۸۶٪	۲۵۱	۲۹۰	۲۹۲	مصاحبه‌شوندگان

تجزیه و تحلیل داده‌ها و یافته‌های تحقیق

جدول ۳: کدگذاری بسته و محوری اصول حاکم بر انواع تصمیمات

(۱) چه اصولی بر انواع تصمیمات فرماندهان حاکم بود؟		
کدگذاری باز (مفهوم سازی)	کدگذاری بسته (مقوله سازی)	کدگذاری محوری (قضیه سازی)
تقویت مسائل فرهنگی - آموزشی - بهداشتی - اقتصادی و اعتقادی.	آگاه سازی و اجرای آموزش‌های همگانی مردمی	(۱) اصل آموزش‌های همگانی و نظامی کاربردی متناسب با منطقه و دشمن
ارائه آموزش همگانی به مردم.		
تربیت و آموزش نیروهای بومی و ایجاد مراکز آموزشی در ابعاد اعتقادی و نظامی		
آموزش مردم		
بهره‌گیری از هوش و دانش نظامی در مقابله با دشمن	اجرای آموزش‌های کاربردی نظامیان خاص منطقه	
اجرای آموزش‌های عمومی و خاص منطقه و کاربردی مخصوص نبرد در کردستان		
تجهیز و سازماندهی گروه‌های مخالف رژیم بعث عراق در مناطق شمال غرب و کردنشین	تجهیز و سازماندهی نیروهای مخالف رژیم بعث	(۲) اصل جداسازی، محاصره، انهدام و انسداد عقبه دشمن
عراق، و انتقال ناامنی به درون کشور عراق		
شناخت مردم حاضر در منطقه و عشایر گسترش یافته در بیلاقیات	تجزیه، تعقیب و انهدام دشمن	
به دست آوردن ابتکار عمل در انهدام دشمن		
اعمال حداکثر ضربه به دشمن		
تجزیه، انهدام و تعاقب دشمن		
انهدام دشمن		
تمرکز نیرو و سپس حمله		
ناامنی فقط برای خرابکاران، گروهک‌های ضد مردمی		
مشارکت و سازمان دادن مردم در دفاع از خود و سرزمین	سازماندهی، توسعه مشارکت مردمی و بکارگیری مردم بومی در مقابله با اشراک و تحکیم امنیت عمومی	(۳) اصل امنیت مردم پایه
سازماندهی و بکارگیری افراد بومی در مقابله با ضد انقلاب		
توسعه مشارکت‌های مردمی در توسعه و تحکیم امنیت عمومی		
مسلح کردن هوشمندان و شرافتمندانه اکراد		
عضوگیری از بین مردم مستعد برای مقابله با اشراک و ضد انقلاب		

(۱) چه اصولی بر انواع تصمیمات فرماندهان حاکم بود؟		
کدگذاری محوری (قضیه سازی)	کدگذاری بسته (مقوله سازی)	کدگذاری باز (مفهوم سازی)
	اعتمادسازی و بسیج نیروهای مردمی در برقراری امنیت	سازماندهی یگان‌های منطقه با مشارکت مردم
		بسیج نیروهای مردمی و استفاده از آنها در سازمان نظامی، انتظامی، امنیتی و اداری
		وجود روحیه داوطلبی در مأموریت بین مردم و ن. م
		همراه نمودن مردم در برقراری امنیت
		مردمی کردن امنیت و سازماندهی دفاعی مردمی
		اعتمادسازی مردم از اهداف نظام در پشتیبانی از مردم
		دخیل کردن مردم در برقراری امنیت پایدار
		مشارکت مردم در امنیت و احساس امنیت از طرف مردم
		امکان‌پذیر نبودن برقراری امنیت پایدار بدون دخالت و ایفای نقش مردم
(۴) اصل اشراف اطلاعاتی	شناسایی دشمن و منطقه	بومی سازی امنیت
		شناخت وضعیت و استعداد و تاکتیک‌های دشمن
		شناخت جغرافیای منطقه
		تقسیم‌بندی مناطق
	اشراف اطلاعاتی مردم پایه با رعایت اصل حیطه‌بندی	ایجاد یک یا چند پایگاه بنا به نیاز منطقه بعد از هر پاکسازی و آزادسازی
		مشارکت دادن مردم در کسب اطلاعات با رعایت اصل حیطه بندی
		اشراف اطلاعاتی و تقویت اطلاعات راهبردی
		اشراف اطلاعاتی از عمق حرکت دشمن برای ضربه زدن به ضدانقلاب
		اشراف و تسلط اطلاعاتی و پوشش شبکه عیون در بین مردم و از خود مردم
		سازماندهی در امور جمع‌آوری اطلاعات و اخبار که اشراف اطلاعاتی از طریق مردم
(۵) اصل نبرد بر اساس آموزه‌های اسلامی	تقویت روحیه معنوی و اعتقادی رزمندگان در ظلم ستیزی، نفی سلطه، عدالت‌خواهی و فداکاری	اشراف اطلاعاتی
		عزم جدی رزمندگان در مقابله با تجزیه طلبان و متجاوزان به کشور
		عزم جدی رزمندگان در برقراری امنیت
		تقویت ایمان و اعتقادات مذهبی و وطن‌دوستی آحاد مردم
		خدمت صادقانه در برقراری امنیت بر مردم
		حاکمیت جو اسلامی در مأموریت

(۱) چه اصولی بر انواع تصمیمات فرماندهان حاکم بود؟		
کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
حاکمیت روحیه شهادت طلبی در مناطق ولایتمداری		
اعتقاد به اسلام و اصول اعتقادی		
ظلم‌ستیزی و نفی سلطه، عدالت‌خواهی، ایثار، فداکاری و تبیین جمهوری اسلامی بر دو پایه استقلال و آزادی		
رعایت اخلاق اسلامی و مهربانی رزمندگان با هم		
ایجاد پایگاه‌ها و پاسگاه‌های امنیتی برای جلوگیری از دسترسی ضدانقلاب به روستاها		
اصول جنگ ۹ گانه» تقریباً به‌کارگیری می‌شد.	تاکید بر کاربرد اصول جنگ به ویژه تأمین و غافلگیری	(۶) تاکید بر بکارگیری اصول جنگ
ضرورت حفظ اماکن و پادگانهای نظامی		
رعایت اقدامات تامینی جهت کاهش تلفات و ضایعات		
توجه به اصل غافلگیری در طرح‌ریزی‌ها		
توجه به اصل غافلگیری جهت کاهش تلفات و ضایعات		
بسیج نیروها	تاکید بر بکارگیری اصول و قواعد اساسی رزم	
استقرار یگانها تابع شرایط محیط و توان دشمن بود		
توهم پیروزی و صرفاً آرمانگرایانه نگذاشت که اصول نظامی کار خود را بکند		
سهولت پشتیبانی نیروهای خودی در منطقه		
ترکیبی بودن جنگ در مقابله با ضد انقلاب و حامیان آنها		
تخلیه هیجانها و احساس ادای تکلیف به اصول و مقررات جنگی		
تقدم دفاع بر حمله جهت جلوگیری از آسیب رسیدن به مردم		
هماهنگی آتش و مانور در مقابله با ضد انقلاب		
توجه به هدف		
رعایت اصل غافلگیری	توجه به اصول جنگ نامنظم به ویژه سرعت، دقت، و اصل دفاع و تهاجم در عمق	(۷) تاکید بر بکارگیری اصول اساسی رزم
ضرورت توجه به اصول و تاکتیک‌های جنگ نامنظم		
سرعت توأم با دقت		
سرعت جابه‌جایی و دقت در اقدام توسط نیروهای خودی		

(۱) چه اصولی بر انواع تصمیمات فرماندهان حاکم بود؟		
کدگذاری باز (مفهوم سازی)	کدگذاری بسته (مقوله سازی)	کدگذاری محوری (قضیه سازی)
عدم کاربرد اصول دکترین کلاسیک	توجه به آمادگی دائمی، پایداری و رعایت اصول و ملاحظات پدافندی	
رعایت اصل دفاع و تهاجم در عمق		
اجرای عملیات پدافندی برای به دست گرفتن ابتکار		
پایداری و تاب آوری رزمندگان		
ضرورت آمادگی دائمی و غافلگیری نشدن		
استمرار فعالیت‌ها و تداوم کارکردهای روزانه		
رعایت اصول و ملاحظات پدافندی همانند پدافند در عمق، توسعه، پدافند داخلی، پدافند به صورت نقاط اتکا و پدافند نقطه‌ای		
رعایت پدافند دورادور		
پدافند در عمق و تأمین جاده‌های مواصلاتی و پدافند از مناطق حساس، روستاها، ارتفاعات		
مانور و انجام عملیات‌های آفندی کوچک و بزرگ		
رعایت دستورات فرمانده جهت کاهش تلفات و ضایعات	وحدت و همدلی بین فرماندهان و کارکنان	(۸) اصل وحدت فرماندهی و وحدت ملی
وحدت و همدلی بین فرماندهان و کارکنان		
رعایت وحدت فرماندهی		
حمایت امام خمینی رحمت الله علیه از ارتش		
وحدت فرماندهی و مدیریت در سطوح مختلف	توجه به وحدت ملی	
وحدت شیعه و سنی		
توجه به عدم تلفات مردمی در عملیات‌ها	جلوگیری از وارد آمدن خسارت و تلفات به مردم در منطقه عملیات	(۹) اصل رعایت حقوق مردم و توسعه منطقه
جلوگیری از وارد آمدن هرگونه خسارات جانی و مالی به اهالی منطقه		
جلوگیری از آسیب‌رساندن به مردم ساکن شهرها و مناطق آلوده به خرابکاران گروهک‌ها		

منبع: محقق یافته بر اساس تحلیل مصاحبه با خبرگان

کدگذاری بسته و محوری آثار و پیامدهای بکارگیری اصول حاکم بر انواع تصمیمات

۲) آثار و پیامدهای کاربرد اصول چه بود؟			
شناسه	کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
	برقراری امنیت	کسب رضایت و جلب اعتماد مردم، تحکیم رابطه مردم با حاکمیت	تحکیم رابطه مردم با حاکمیت
	رضایت مردم و عمق بخشی داخلی و دائمی در پی ایجاد امنیت پایدار		
	مرجعیت مردمی امنیت		
	امنیت برای مردم منطقه است	برقراری امنیت پایدار بومی	حفظ استقلال، آزادی، تمامیت ارضی و وحدت ملی
	توسعه امنیت پایدار و جلب اعتماد و هماهنگی پشتیبانی مردم		
	عمق بخشی داخلی و خارجی و تحکیم رابطه مردم با حاکمیت و نخبه پروری		
	اعتقاد به یکپارچگی و تمامیت ارضی کشور	حفظ تمامیت ارضی، وحدت ملی، کسب اقتدار ملی و نیل به بازدارندگی	
	حفظ اقتدار و بازدارندگی		
	تقویت قدرت بازدارندگی و بکارگیری ابزارهای اطلاعاتی، دیپلماسی، امنیتی و نظامی		
	حفظ تمامیت ارضی کشور، از طرف کل اقوام و ادیان مختلف و گرایش ها		
	حفظ سرزمین و حفظ یکپارچگی کشور و جلوگیری از تجزیه کشور		

منبع: محقق یافته بر اساس تحلیل مصاحبه با خبرگان

کدگذاری بسته و محوری قواعد و ملاحظات اساسی مورد توجه در اتخاذ تصمیمات

(۳) قواعد و ملاحظات اساسی مورد توجه در انواع تصمیمات و بکارگیری یگان‌ها چه بود؟

۳) قواعد و ملاحظات اساسی مورد توجه در انواع تصمیمات و بکارگیری یگان‌ها چه بود؟			
شناسه	کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
	انجام عملیات با ملاحظه روشنایی صبحگاهی	پرهیز از عملیات شبانه	(۱) بکارگیری قواعد اساسی رزم بر حسب وضعیت منطقه و دشمن
	عدم جنگ شبانه و پاکسازی معابر در شب به‌عنوان یک اصول پذیرفته		
	سازگاری با شرایط اقلیمی و جوی منطقه		
	شناخت شرایط و موقعیت زمانی و مکانی در همه تصمیمات		
	اهمیت و اولویت در پاکسازی مناطق آلوده		
	حرکت به صورت تاکتیکی و اشغال مناطق مورد نظر و حفظ هدف به صورت شبانه‌روزی و پاکسازی مناطق اطراف واگذاری		
	ضرورت توجه به حفظ تجارب برخاسته از خون شهدا	استفاده از تجارب	
	ضرورت فرمانده شایسته و با تجربه		
	توجه به توانمندی فرماندهان خودی		
	کم توجهی به ترکیب اصول جنگ و قواعد اساسی رزم	بکارگیری قواعد اساسی رزم بر حسب وضعیت منطقه	
	بکارگیری اصول و قواعد رزم در کوهستان و جنگل		
	قواعد و ملاحظات اساسی رزم بایستی در انجام عملیات رزمی مد نظر قرار گیرد		
	الزام به جلوگیری و انتقال درگیری‌ها به محیط و محلات شهری و ضرورت نداشتن تلفات مردمی		
	به‌کارگیری قواعد نظامی منجر به: موفقیت در عملیات، کاهش تلفات و ضایعات، پاکسازی منطقه عملیاتی و رضایتمندی مردم بومی شد		
	بزرگنمایی بیش از حد	مدیریت عملیات روانی	(۲) جذب مردم و مردم یاری
	انجام عملیات روانی بر روی مردم و حریف		
	کاهش جرائم		
	الزام حفظ جمعیت در مقابل تصرف آن توسط ضد انقلاب		
	سلب میل جنگجویی در ضدانقلاب و به حداقل رساندن تلفات از آنها		

(۳) قواعد و ملاحظات اساسی مورد توجه در انواع تصمیمات و بکارگیری یگان‌ها چه بود؟			
شناسه	کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
	بررسی وضعیت مردم منطقه عملیات از نظر پایداری به نظام	جلب اعتماد مردم به نظام	
	شناخت آداب، رسوم، فرهنگ و زبان مردم منطقه		
	بکارگیری صداقت در برخورد صادقانه با مردم		
	بکارگیری قواعد عملیات ارتش و مردم (مردم یاری)		
	بومی سازی امنیت و استفاده حداکثری از کمک‌های مردمی در ایجاد امنیت		
	شناخت یگانهای خودی از مردم و عشایر و نحوه تعامل با آنان		
	ضرورت احترام و تکریم مردم بومی منطقه و اعتماد سازی متقابل		
	گشایش مدارس تعطیل شده و برقراری تأمین اساتید و دانش آموزان	مردم یاری	
	مردم یاری واقعی در سختیهای ناشی از ناامنی که تروریستهای احزاب کردی مزدور بوجود آورده بودند		
	مشارکت دادن مردم در مبارزه با تروریست‌ها و احزاب معاند		
	مشارکت مردم در عملیات‌های بعدی		
	تفکیک صف مردم از ضد انقلاب و اشرار		
	تمرکز کلیه یگانها بر برقراری امنیت در کردستان	تقدم آزادسازی نیروها	
	تقدم آزادسازی شهرها به‌خصوص شهرهای سوق‌الجیشی در تقدم تصمیمات و اقدامات		
	بررسی منطقه عملیات مستمر و دقیق	بررسی منطقه عملیات	(۳) تعیین اولویتهای عملیاتی
	توجه به ترکیب، سازمان و استعداد نیروهای دشمن		
	توجه به توان دشمن و جغرافیای منطقه		
	ضرورت توجه به عملیات اطلاعاتی		
	تجهیز نمودن یگان‌ها	پشتیبانی مناسب تجهیزات	
	ضرورت تجهیز و پشتیبانی مناسب		
	توجه به اصول راهپیمایی اداری		

(۳) قواعد و ملاحظات اساسی مورد توجه در انواع تصمیمات و بکارگیری یگان‌ها چه بود؟			
شناسه	کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
	توجه به توان یگان‌های خودی و میزان تحرک و استعداد و تجهیزات و آموزش		
	توجه به آمادگی و توانایی‌های رزمی یگان‌ها		
	ولایت‌مداری و روحیه خستگی ناپذیری رزمندگان	حاکمیت آموزه‌های اسلامی در تصمیمات	(۴) توجه به امور تربیتی - آموزشی
	ضرورت توجه به آموزش	توجه به آموزش‌های کاربردی	
	اهمیت آموزش رزم چریکی در کوهستان		
	برخوردهای نظامی قاطع	قاطعیت نظامی	(۵) تمرکز بر وحدت فرماندهی و مدیریت
	الزام به حداقل تلفات انسانی نیروهای مسلح		
	توجه به میزان آلودگی منطقه عملیاتی		
	هماهنگی و وحدت نیروهای نظامی و دولتی در مقابله با شورشیان	همدلی و هماهنگی	
	همدلی جناح‌های سیاسی طرفدار نظام در پشتیبانی از جنگ	نیروهای لشگری	
	همسویی اهداف تاکتیکی، عملیاتی و راهبردی	و کشوری	

منبع: محقق یافته بر اساس مصاحبه با خبرگان

کدگذاری بسته و محوری آثار و پیامدهای به کارگیری قواعد و ملاحظات مد نظر در اتخاذ تصمیمات

٤) آثار و پیامدهای کاربرد این قواعد و ملاحظات چه بود؟			
کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)	
اجرای عملیات تهاجمی پی در پی دقت و سرعت عمل باشدت در درگیری های مسلحانه استفاده از تاکتیک هایی چون کمین، شبیخون به مقرهای احزاب ضدانقلاب و پاکسازی روستاها ومحورهای مواصلاتی استفاده از یگان های واکنش سریع تشکیل یگان های عملیاتی عمده استفاده از یگان های آموزش دیده متناسب با شرایط جغرافیایی توسعه جنگهای شهری توسعه اطلاعات و بهره گیری از اطلاعات پنهان توسعه آموزش های کمین و ضد کمین رعایت قواعد غافلگیرانه در عملیات ها رعایت اصول ملاحظات اساسی پدافند، در برابر تهاجم دشمن در منطقه سازماندهی صحیح و اصولی سازماندهی یگان بر مبنای ظرفیت هر منطقه پاکسازی روستاها پس از جدا سازی مردم از ضد انقلاب کنترل جمعیت درمناطق مرزی وعملیاتی بحرانی با ایجاد منطقه ممنوعه مرزی محدود کردن آزادی عمل ضد انقلاب	تهاجم دقیق و سریع با شدت عمل	(١) کارآمدی و اثربخشی عملیاتی در انهدام ضد انقلاب	
			ضرورت به کارگیری واحدهای مهندسی رزمی برای احداث پایگاه و راه سازی در کنار جنگ نامنظم جلوگیری از حرکت و پیشروی دشمن
			آمادگی در همه صحنه ها و ابعاد برای کسب امنیت پایدارمردمی وجود آمادگی همیشگی افزایش کنترل در آن سوی مرز افزایش نفوذ منطقه ای افزایش همکاری های اطلاعاتی مردم با ن. م پاکسازی روستاها پس از جدا سازی مردم از ضد انقلاب

(۴) آثار و پیامدهای کاربرد این قواعد و ملاحظات چه بود؟		
کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
تسلط بر جغرافیای منطقه	تسلط بر دشمن و منطقه	
تشکیل یگان‌های اطلاعاتی در عمق		
ایجاد سازمان اطلاعاتی و عملیات اطلاعاتی متناسب		
تعیین تکلیف توان بالقوه دشمن		
تعیین مأموریت و منطقه واگذاری در هر مرحله		
توجه به شناخت کافی جغرافیا و جمعیت منطقه		
اشراف اطلاعاتی نسبت به جو، زمین، دشمن و جمعیت در داخل و خارج کشور		
هماهنگی و تعامل اطلاعاتی		
شناسایی مؤثرین ضد انقلاب و به تسلیم کشاندن آنها در سطوح مختلف		
شناسایی و برخورد با عناصر ضدانقلاب در داخل و آن سوی مرز		
توجه به استعداد، نوع تجهیزات و توانمندی یگان‌ها در واگذاری مأموریت		
در اولویت بودن برقراری امنیت در کردستان برای مسئولین		
اجرای صحیح فرامین و دستورات	تبلور روحیه الهی در رزمندگان	
تقسیم مأموریت، وظایف و منطقه عمل بین ن. م و سازمان‌های اطلاعاتی		
ایجاد باور اقتدار نیروهای انقلابی		
حاکمیت سیره نبوی و علوی در تصمیم‌گیری‌ها		
حاکمیت مبانی قرآنی و اسلامی در تصمیم‌گیری‌ها		
رعایت اخلاق اسلامی در مواجهه با جنگ با ضدانقلاب جدایی طلب و خودمختار خواه		
هیچ‌گاه هدف وسیله را توجیه نکرد بلکه همیشه هدف پشت اخلاق و منویات حضرت امام (ره) قرار داشت		
انجام کارهای عمرانی و به‌ویژه فرهنگی هم‌زمان با اجرای عملیات رزمی	همگرایی مردم با نظام ن. م	

(۴) آثار و پیامدهای کاربرد این قواعد و ملاحظات چه بود؟		
کد گذاری باز (مفهوم سازی)	کد گذاری بسته (مقوله سازی)	کد گذاری محوری (قضیه سازی)
توسعه امکانات زیستی بهتر توسط جهاد سازندگی و دولت مرکزی		
تحکیم و ارتقاء امنیت پایدار مردمی و همگرایی جمعیت با نظام		
امدادرسانی بهداشت و درمان به مردم		
توجه به توسعه داخلی و مردم یاری		
انجام عملیات مردم یاری		
توسعه فعالیت های فرهنگی مختلف		
ایجاد و توسعه اشتغال مشروع در مناطق مرزی		
توسعه و پدافند داخلی در مناطق مستعد احیای ضدانقلاب		
ایجاد زخم های انسجام اجتماعی و فرهنگی ناشی از ناهماهنگی ها	نا کامی در دستیابی به اهداف	(۳) کنترل امنیت مناطق پاکسازی شده
آسیب ها و ناکامی های عملیاتی ناشی از ناهماهنگی ها و در نظر نگرفتن منابع مورد نیاز عملیات		
کنترل امنیت منطقه با استقرار در عمق و مناطق حساس و گلوگاه ها و مناطق حساس	کنترل بحران	
کنترل بحران و جلوگیری از توسعه و تداوم آن		
کنترل جمعیت در مناطق مرزی و عملیاتی بحرانی با ایجاد منطقه ممنوعه مرزی	کنترل جمعیت	
محدود کردن آزادی عمل ضدانقلاب		

منبع: محقق یافته بر اساس مصاحبه با خبرگان

نتیجه‌گیری

الف- اصول حاکم بر انواع تصمیمات فرماندهان

- اصل آموزش‌های همگانی و نظامی کاربردی متناسب با منطقه و دشمن
- اصل جداسازی، محاصره، انهدام و انسداد عقبه دشمن
- اصل امنیت مردم پایه
- اصل اشراف اطلاعاتی
- اصل نبرد بر اساس آموزه‌های اسلامی
- تاکید بر بکارگیری اصول جنگ
- تاکید بر بکارگیری اصول اساسی رزم
- اصل وحدت فرماندهی و وحدت ملی
- اصل رعایت حقوق مردم و توسعه منطقه

ب- آثار و پیامدهای کاربرد این اصول

- پاکسازی و تأمین امنیت پایدار بومی
- تحکیم رابطه مردم با حاکمیت
- حفظ استقلال، آزادی، تمامیت ارضی و وحدت ملی

پ- قواعد و ملاحظات اساسی مورد توجه در انواع تصمیمات و بکارگیری یگان‌ها

- بکارگیری قواعد اساسی رزم بر حسب وضعیت منطقه و دشمن
- جذب مردم و مردم یاری
- تعیین اولویت‌های عملیاتی
- توجه به امور تربیتی - آموزشی
- تمرکز بر وحدت فرماندهی و مدیریت

ت- آثار و پیامدهای کاربرد این قواعد و ملاحظات

- تحکیم عملیات روانی خودی و تضعیف روحیه دشمن
- کنترل امنیت مناطق پاکسازی شده

پیشنهاد

۱. پیشنهاد اجرایی

- توجیه فرماندهان و مدیران لشکری و کشوری جهت توجه به دو عامل مهم امنیت و توسعه به صورت هم زمان. به عبارت دیگر این دو عامل دارای تأثیر دو جانبه هستند به طوری که امنیت بستر توسعه بوده و توسعه نیازمند امنیت است و رابطه مستقیم و کاملی با هم دارند. بنابراین نگاه یکجانبه به امنیت، نگاه بدون لحاظ کردن سایر عناصر قدرت ملی نمی تواند منجر به امنیت پایدار شود. بعنوان مثال ضمن انجام ماموریت های نظامی، به نیازهای مردم منطقه از نظر زیستی و معیشتی نیز توجه نماید.
- تعمیق پیوند بین مردم و نظام ج.ا. ایران و پرهیز از عوامل جداکننده مردم از نظام در حقیقت همواره باید مردم را به عنوان پشتوانه اصلی این نظام در صحنه نگهداشت و مسئولین خود را خادم ملت بدانند و در خصوص سرنوشت آنها احساس مسئولیت کنند. مسئولین اوقاتی را برای ملاقات مردمی در نظر بگیرند و ارتباطات مردمی را حفظ کنند.
- توسعه و ترویج عوامل مقوم وحدت ملی و پرهیز از عواملی که باعث تفرقه و عدم یکپارچگی ملی می شوند. در مصاحبه ها، ملاقاتها، انتشارات، رسانه های اجتماعی، ساخت فیلم ها و... این مهم لحاظ شود
- توسعه و ترویج عوامل مقوم وحدت اسلامی و پرهیز از عواملی که باعث بروز اختلافات مذهبی می شود در مصاحبه ها، ملاقاتها، انتشارات، رسانه های اجتماعی، ساخت فیلم ها و... این مهم لحاظ شود
- برنامه ریزی های منطقه ای جهت رفع محرومیت ها از مناطق کم برخوردار و برقراری تعادل سرزمینی به صورت عادلانه. شناسایی نیاز هر منطقه و اولویت بندی رفع آن.

- اتخاذ تدابیر لازم جهت تقویت مشارکت مردمی در کلیه امور دفاعی - امنیتی اعم از امور عمرانی، آموزشی، فرهنگی، نظامی، اجتماعی و ... از قبیل تقویت گرایش به هویت ملی، اعتماد اجتماعی، دینداری و ...
- ارتقای ارتباطات مسئولین با مردم به منظور سرعت بخشیدن به تأمین نیازهای مردمی، تقویت مشروعیت نظام و کاهش نارضایتی‌های اجتماعی و حفظ سرمایه‌های اجتماعی
- تقویت تعامل و ارتباط بین مسئولین دولتی و لشکری جهت برقراری توسعه متوازن سرزمینی از طریق برگزاری آموزش و جلسات مشترک
- ارتقای آمادگی رزمی نیروهای مسلح در جهت کسب دفاع مقتدرانه از تمامیت ارضی، استقلال، آزادی و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی از طریق تقویت بنیه دفاعی و تمرینات مناسب.
- اشراف اطلاعاتی نسبت به تحرکات معاندین نظام و پشتوانه خارجی آنها جهت خنثی‌سازی و اقدام پیشگیرانه در دفاع از کشور، مردم و نظام ج.ا. ایران از طریق جمع‌آوری پنهان و آشکار و مشارکت طلبی مردمی.

۲. پیشنهاد پژوهشی

- انجام تحقیق مشابه جهت ثبت تجارب فرماندهان نیروهای مسلح در نبرد با نیروهای مسلح رژیم بعث عراق به تفکیک منطقه غرب و جنوب غرب
- انجام تحقیق مشابه جهت ثبت تجارب مدیران سازمان‌های دولتی و نهادهای مردمی در جهت رفع محرومیت و یاری در منطقه شمال غرب و غرب

منابع

- استکی، جواد (۱۳۹۴)، «تدوین راهبرد امنیت پایدار در منطقه شمال غرب کشور مبتنی بر تحلیل عوامل ژئوپلیتیکی»، چاپ اول، تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی - دانشکده مدیریت راهبردی (رساله دکترا).
- اسلامی، مجتبی و حسین درجانی (۱۳۸۸)، فصلنامه امنیت در اسلام مبانی و قالب‌های فکری، نظم و امنیت انتظامی، شماره دوم، سال دوم، تابستان ۱۳۸۸، صص ۵۷ - ۳۵.
- افتخاری، اصغر (۱۳۹۱)، «مفاهیم بنیادین علوم انسانی اسلامی؛ امنیت»، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- ایزی، مصطفی (۱۴۰۰)، امنیت پایدار از منظر انقلاب اسلامی (اصول و مبانی حکمرانی امنیتی بر مبنای مکتب امنیتی تهران)، فصلنامه علمی مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی، تهران.
- بوفر؛ آندره، (۱۳۶۶)، «مقدمه‌ای براستراتژی»، ترجمه مسعود کشاورز، مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی. تهران.
- جعفری مقدم، سعید. (۱۳۸۳) خلاصه کتاب مستندسازی تجربیات مدیران. موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت. تهران.
- جلالی، غلامرضا، (۱۳۷۹)، «راهبرد امنیتی دهه ۶۰ جمهوری اسلامی ایران در کردستان»، جلد اول و دوم، دانشکده فرماندهی و ستاد/ مدیریت دفاعی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد).
- جلالی، غلامرضا، (بی تا)، «تفکرات نظامی سرلشگر پاسدار شهید محمد بروجردی/ استراتژی نظامی جمهوری اسلامی ایران در کردستان» (محل سند: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده پیامبر اعظم «ص»، مرکز امنیت پایدار)
- جلالی پور، حمید رضا، (بی تا)، «بررسی مسائل سیاسی منطقه کردستان»، دفتر جذب و تربیت مدیر و مبلغ ستاد منطقه ۲ کشوری، جزوه شماره ۱.
- خدادادی، محمد اسماعیل، (۱۳۷۱)، «علل و ریشه‌های سازگاری و ناسازگاری در کردستان ایران»، دانشگاه تهران/ دانشکده حقوق و علوم سیاسی (پایان‌نامه - کارشناسی ارشد).
- ذاکری، امیر، نوید نظامی و عاطفه ذاکری، (۱۳۸۸)، ارائه روشی جهت مستندسازی تجارب مدیران صنعت پتروشیمی، اولین کنفرانس ملی اجرای پروژه به روش EPC، تهران، گروه مطالعات نظام پیمانکاری.
- رستگار پناه، حسن، (۱۳۹۸)، «تاریخ شفاهی دفاع مقدس/ کردستان در بحران امنیت و محرومیت»، به کوشش رضا صادقی، چاپ اول، تهران، انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- رستگارپناه، حسن (۱۳۸۶)، جزوه آموزشی دوره دانشگاه افسری تربیت پاسداری امام حسین (ع)/ منطقه شمال غرب.

- روحی، نبی الله، (۱۳۹۰)، «امنیت مردم‌نهاد در مدیریت بحران - بررسی موردی کردستان»، دانشگاه جامع امام حسین (ع) - دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص)، معاونت پژوهش.
- روحی، نبی الله، (۱۳۹۱)، رویکرد نرم افزاری شهید ناصر کاظمی و امنیت مردم نهاد، همایش امنیت پایدار، دانشگاه جامع امام حسین، تهران.
- شایگان، فریا، (۱۳۹۱)، امنیت پایدار از دیدگاه مقام معظم رهبری، فصلنامه آفاق امنیت / سال پنجم / شماره چهاردهم.
- صادقی، حمید و حسینی، معصومه، (۱۳۹۴)، «واکاوی نقش شوروی و انگلیس در ظهور و سقوط جمهوری مهاباد»، خردنامه، شماره ۱۴.
- عباسیان، شیرزاد و لطف الله زاده، سعید، (۱۳۹۱)، بررسی عوامل مؤثر بر همگرایی و واگرایی اقوام (آذری و کرد)، همایش امنیت پایدار، دانشگاه جامع امام حسین، تهران.
- قاسمی، مریم و محمدی هیرف موسی، (۱۳۹۱)، شیوه‌های مردمی کردن امنیت پایدار در نهج‌البلاغه، همایش امنیت پایدار، دانشگاه جامع امام حسین، تهران.